

โครงการแผนการดำเนินงานปรับปรุงรูปแบบคำสั่งทางปกครอง
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กระบวนการสร้างนวัตกรรม

๑. วิเคราะห์ความต้องการนวัตกรรม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้การออกคำสั่งทางปกครองเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่จะใช้เพื่อควบคุมดูแลการประกอบกิจการที่กฎหมายกำหนดหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลหรืออาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ กระบวนการออกคำสั่งจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกด้วย ที่ผ่านมากองกฎหมายได้จัดทำรูปแบบคำสั่งทางปกครองและเผยแพร่ให้แก่เจ้าพนักงานตามกฎหมายในหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานหลายครั้ง แต่จากข้อมูลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งที่กลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ จำนวน ๔๔๒ เรื่อง พบว่า มีคำสั่งที่ถูกเพิกถอนถึงร้อยละ ๒๒.๘๕ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากมีขั้นตอนหรือรูปแบบการออกคำสั่งไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ทำให้มาตรการในคำสั่งไม่สามารถนำไปใช้บังคับได้ หากความเดือดร้อนของประชาชนยังมีอยู่จะต้องเริ่มกระบวนการใหม่ ทำให้เกิดความล่าช้า หรือในกรณีที่เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติตามคำสั่งไปแล้ว ผู้รับคำสั่งสามารถเรียกร้องจากผู้ทำคำสั่งได้ด้วย

๒. สังเคราะห์ความคิดที่นำไปสู่นวัตกรรม

ในปัจจุบัน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายได้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มีแนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับกระบวนการออกคำสั่งทางปกครองฉบับใหม่หลายฉบับ ประกอบกับตรวจพบข้อบกพร่องของรูปแบบคำสั่งทางปกครองที่เคยเผยแพร่ออกไปแล้ว ทำให้ต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบคำสั่งทางปกครองของเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด

๓. แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรม

กลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจะมอบหมายให้นิติกรทบทวนรูปแบบของคำสั่งทางปกครองที่ใช้ฐานอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และยกักรูปแบบคำสั่งฉบับใหม่ขึ้นมา จากนั้นจะจัดประชุมเจ้าหน้าที่ของกองกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตอบข้อหารือ การให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามกฎหมาย เพื่อหารือและปรับปรุงรูปแบบของคำสั่งที่ถูกต้อง รวมถึงจัดทำคำอธิบายประกอบการทำคำสั่งทางปกครองที่เข้าใจได้ง่าย ชัดเจน

๔. สะท้อนความคิดเห็น

กลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจะเผยแพร่รูปแบบคำสั่งทางปกครองที่จัดทำขึ้นใหม่ในการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานบังคับใช้กฎหมาย และจัดส่งให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางการทำคำสั่ง จากนั้นจะรับฟังและรวบรวมความคิดเห็นของผู้ใช้รูปแบบคำสั่งทางปกครองฉบับใหม่ที่ขอหารือผ่านคลินิกกฎหมาย รวมถึงเวทีประชุมวิชาการต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าผู้ทำคำสั่งมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นหรือไม่อย่างไร

๕. ลงสรุปความคิด

กลุ่มคຸ້ມครองและพิทักษ์สิทธิ์จะรวบรวมข้อเสนอของการใช้รูปแบบคำสั่งทางปกครอง โดยจำแนกประเด็นตามการทำความเข้าใจ การเขียนข้อมูลรายละเอียดในคำสั่ง การกำหนดมาตรการบังคับทางปกครอง ฯลฯ จัดทำเป็นแบบสรุปผลการพัฒนานวัตกรรมที่จัดทำขึ้น

๖. ประเมินความคิด

กลุ่มคຸ້ມครองและพิทักษ์สิทธิ์จะประเมินผลการใช้รูปแบบคำสั่งที่จัดทำขึ้นใหม่โดยพิจารณาจากเรื่องอุทธรณ์ที่ส่งให้กรมอนามัยพิจารณา รวมถึงผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์หลังจากที่เผยแพร่รูปแบบคำสั่งฉบับใหม่ไปแล้วว่า คำสั่งที่ถูกเพิกถอนเนื่องจากมีขั้นตอนและรูปแบบไม่ถูกต้องลดลงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ประเด็นใดที่ยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องโดยนำมาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และปรับปรุงรูปแบบคำสั่งฉบับใหม่ให้ใช้งานได้ง่ายยิ่งขึ้นต่อไป
